



**GÜİ SALDIRANER**  
EG Partner- SMMM, BD  
www.eg-econsulting.com

## 7552 SAYILI İKLİM KANUNU: TEMEL DÜZENLEMELER VE UYGULAMA ÇERÇEVESİ

Artan sıcaklıklar, uzun süreli kuraklıklar, ani ve şiddetli yağışlar, seller, orman yangınları ve deniz seviyesindeki yükselme gibi etkiler, dünya genelinde yaşamı ve ekonomileri doğrudan tehdit etmektedir. İklim değişikliği, yalnızca çevresel bir sorun olmanın ötesinde, küresel ölçekte sistemik bir risk ve çok boyutlu bir kriz olarak değerlendirilmektedir. Bilimsel veriler, iklim krizinin doğal ekosistemlerin yanı sıra insan sağlığı, gıda güvenliği ve ekonomik kalkınma üzerinde de derin etkiler yarattığını göstermektedir.

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) 2025 Küresel Riskler Raporu'na göre, önümüzdeki iki yıl içinde dünyayı bekleyen en büyük riskler arasında aşırı hava olayları ikinci sırada yer almakta; on yıllık perspektifte ise aşırı hava olayları, biyolojik çeşitliliğin kaybı, ekosistem çöküşü ve doğal kaynak kıtlığı ilk sıralarda yer almaktadır. Bu tablo, iklim krizinin sadece kısa vadeli bir tehdit değil, aynı zamanda küresel istikrarı etkileyen uzun vadeli bir yapısal sorun olduğunu ortaya koymaktadır.

Türkiye, 2015 yılında kabul edilen Paris İklim Anlaşması'nı 2021 yılı Ekim ayında resmen onaylayarak, küresel iklim hedeflerine uyum sağlama taahhüdünü hukuki bağlayıcı hale getirmiştir. Bu doğrultuda, 2053 net sıfır emisyon hedefini benimsemiş ve yeşil kalkınma vizyonunu ilan etmiştir. Bu gelişmeler, Türkiye'nin ulusal mevzuatını güçlendirmeye ve iklim politikalarını bağlayıcı düzenlemeler yoluyla hukuki güvence altına almaya yönelik adımlarını hızlandırmıştır.

Paris Anlaşması çerçevesindeki taahhütlerin, birçok ülke tarafından ulusal mevzuatlarına entegre edilmeye başlandığı görülmektedir. Birçok ülke, sera gazı emisyonlarının azaltımı, emisyon ticaret sistemleri, sınırda karbon düzenlemeleri ve yeşil finansman gibi alanları kapsayan bağlayıcı iklim yasaları çıkarmaktadır. Avrupa Birliği'nin 2050 net sıfır hedefini Avrupa İklim Yasası ile yasal zorunluluk haline getirmesi bu sürecin en önemli örneklerinden biridir.

Bu küresel gelişmeler doğrultusunda, 9 Temmuz 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 7552 sayılı İklim Kanunu ile iklim değişikliğiyle mücadeleyle ilişkin temel stratejiler ilk kez bütüncül bir yasal çerçeveye kavuşturulmuştur.

### İklim Kanunu'nun Kapsamı ve Temel İlkeleri

#### Kapsam

Avrupa Parlamentosu, yapay zekâ düzenlemesini izlemek ve dijital sektörün gelişimini desteklemek amacıyla bir Çalışma Grubu kurmuştur. Söz konusu Grup, Avrupa Birliği Yapay Zekâ Ofisi ile eşgüdüm içinde çalışmalarını sürdürmektedir. Yapay Zekâ Yasası'nın kapsamı yalnızca bu teknolojileri geliştiren aktörlerle sınırlı değildir; aynı zamanda sistemlerin piyasaya sürülmesi veya mesleki kullanımına dâhil olan tüm tarafları da kapsamaktadır. Geliştiriciler, ithalatçılar, dağıtıcılar ve profesyonel kullanıcılar açıkça tanımlanmış yükümlülüklerle düzenleme kapsamına alınmıştır.

İklim Kanunu, iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum sürecini bütüncül bir çerçevede ele alan temel yasal düzenlemedir. Yasa; sera gazı emisyonlarının azaltımı, iklim değişikliğine uyum faaliyetleri, karbon fiyatlandırması ve karbon piyasalarının kurulması, emisyon izin süreçleri, finansman araçları, yeşil taksonomi, kurumsal yetkilendirme, denetim ve yaptırımlar gibi alanlarda düzenlemeler getirmektedir.

Sektör ayrımı gözetilmeksizin, sera gazı emisyonuna yol açan tüm faaliyetler bu Kanun kapsamına alınmaktadır.

#### Temel İlkeler

Kanun, sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum çalışmalarında aşağıdaki temel ilkeleri esas alır.

- Ülkenin ortak fakat farklılaştırılmış sorumlulukları ve göreceli kabiliyetleri dikkate alınır.
- Eşitlik, iklim adaleti ve ihtiyatlılık ilkeleri gözetilir.
- Katılım, entegrasyon, sürdürülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri temel alınır.
- Adil geçiş ve ilerleme yaklaşımları dikkate alınır.

Kamu ve özel sektör, belirlenen tedbirlere ve yükümlülüklerle uymakla yükümlüdür. Ulusal Katkı Beyanı hazırlanırken kalkınma öncelikleri dikkate alınır. İklim Kanunu'nun temel yapısı ve kapsamı aşağıda şematik olarak sunulmaktadır.

## İKLİM KANUNU

### BİRİNCİ KISIM: Genel Hükümler

#### BİRİNCİ BÖLÜM: Başlangıç Hükümleri

Amaç ve Kapsam (Madde 1)

Tanımlar (Madde 2)

#### İKİNCİ BÖLÜM: Genel İlkeler ve Esaslar

İlkeler (Madde 3)

Esaslar (Madde 4)

### İKİNCİ KISIM: İklim Değişikliği ile Mücadele

#### BİRİNCİ BÖLÜM: İklim Değişikliği ile Faaliyetleri

Sera gazı emisyonlarının azaltım faaliyetleri (Madde 5)

İklim değişikliğine uygun faaliyetleri (Madde 6)

#### İKİNCİ BÖLÜM: Planlama ve Uygulama Araçları

Planlama araçları (Madde 7)

Uygulama araçları (Madde 8)

#### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Karbon Fiyatlandırma

Emisyon Ticaret Sisteminin kurulması ve tahsisatların esasları (Madde 9)

Görev, yetki ve sorumluluklar (Madde 10)

Gönüllü karbon piyasaları ve denkleştirme (Madde 11)

### ÜÇÜNCÜ KISIM: Gelirler, Yaptırımlar ve Çeşitli Hükümler

#### BİRİNCİ BÖLÜM: Gelirler ve Desteklerin Kullanımı

Gelirler ve döner sermaye (Madde 12)

Yeşil dönüşüm ve iklim değişikliği ile mücadele desteklerinin kullanımı (Madde 13)

#### İKİNCİ BÖLÜM: Cezai Hükümler

İdari nitelikteki yaptırımlar (Madde 14)

Denetim ve yaptırımlarda yetki (Madde 15 - 16)

#### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleyici işlemler ve çeşitli hükümler (Madde 17)

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler (Madde 18)

#### Geçiş Hükümleri

Geçici Madde 1

Geçici Madde 2

#### Yürürlük

Geçici Madde 19

Geçici Madde 20

### İklim Kanunu'nun Temel Yapısı ve Düzenleme Alanları

7552 sayılı İklim Kanunu, sektör ayrımı yapmaksızın sera gazı emisyonuna yol açan tüm faaliyetlerin yasal çerçevede yönetimini hedeflemektedir. Üç ana kısımdan oluşan sistematikle Kanun; iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum politikalarından karbon piyasasına, destek mekanizmalarından yaptırımlara kadar çok sayıda düzenlemeyi kapsamaktadır. Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda hazırlanan Kanun; sera gazı emisyonlarının azaltılması, uyum faaliyetlerinin planlanması ve iklim finansmanı gibi alanlarda temel yasal çerçeveyi oluşturmaktadır.

#### Kanunun Düzenlediği Alanlar Nelerdir?

7552 sayılı İklim Kanunu kapsamında düzenlenen başlıca alanlar şunlardır:

- Sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve azaltılması,
- İklim değişikliğine uyum önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanması,
- Ulusal Katkı Beyanı (NDC) hazırlanması ve güncellenmesi,
- Kurumsal yapılanma: İklim Değişikliği Başkanlığı, Karbon Piyasası Kurulu ve ilgili kurulların görev ve yetkileri,
- Emisyon izin süreçleri ve denetim yükümlülükleri,
- Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) ve karbon piyasalarının kurulması,
- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) oluşturulması,
- Türkiye Yeşil Taksonomisi ile yeşil finansman ve teşvik mekanizmalarının tanımlanması,
- Karbon fiyatlandırması ve karbon kredilendirme sisteminin düzenlenmesi,
- Döngüsel ekonomi ve sıfır atık uygulamalarının geliştirilmesi,
- İklim finansmanı kaynaklarının geliştirilmesi ve kullanımına ilişkin esaslar,
- Denetim, yaptırım ve idari para cezalarına ilişkin hükümler.

### Kanunla Getirilen Temel Düzenlemeler Nelerdir?

- Ulusal ve yerel düzeyde iklim strateji belgeleri hazırlanacaktır.
- İşletmeler için sera gazı emisyon izni alma zorunluluğu getirilmiştir.
- Emisyonların yıllık olarak izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması yükümlülüğü getirilmiştir.
- ETS kapsamında emisyon tahsisatlarının dağıtılması ve emisyon ticaretinin başlatılması düzenlenmiştir.
- İthal edilen mallara karbon düzenlemesi yapılabilmesi için SKDM kurulabilmesi öngörülmektedir.
- İklim değişikliğiyle mücadeleye ilişkin gelirlerin özel hesapta toplanması hüküm altına alınmıştır.
- Enerji verimliliği, temiz teknoloji kullanımı ve kaynak verimliliği teşvik edilmektedir.

Kanun, uygulama esaslarının ikincil mevzuat kapsamında çıkarılacak yönetmeliklerle detaylandırılacağını düzenlemektedir.

## Uygulama ve İzleme Yükümlülükleri

7552 sayılı İklim Kanunu kapsamında sera gazı emisyonlarının azaltılması ve uyum faaliyetlerinin yürütülmesi için işletmelere doğrudan yükümlülükler getirilmiştir. Kanun; uygulama, izleme ve raporlama süreçlerini düzenlemektedir.

- Sera gazı emisyonuna yol açan işletmeler, belirlenen süre içinde sera gazı emisyon izni almakla yükümlüdür.
- ETS kapsamındaki işletmelere yıllık emisyon tahsisatı yapılacaktır.
- Enerji, su ve hammadde verimliliği sağlanması, yenilenebilir enerji kullanımı ve temiz teknoloji uygulamaları teşvik edilmektedir.
- İşletmeler, sera gazı emisyonlarını yıllık olarak izlemek, raporlamak ve bağımsız doğrulamadan geçirmek zorundadır.
- İzleme ve denetim süreçleri, İklim Değişikliği Başkanlığı ile ilgili yetkili kurumlar tarafından yürütülecektir.

## Cezai Yaptırımlar ve Denetim

- Sera gazı emisyon izni almayan, raporlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen veya yanlış bildirimde bulunan işletmelere idari para cezaları uygulanacaktır.
- ETS kapsamındaki yükümlülüklerle aykırı hareket eden işletmeler için:
  - o Emisyon tahsisatı teslimi engellenebilir.
  - o Faaliyet izinleri iptal edilebilir.
  - o İdari para cezaları kademeli olarak artırılabilir.
- Pilot uygulama süresince idari para cezaları %80 indirimli şekilde uygulanacaktır.
- Denetim yetkisi İklim Değişikliği Başkanlığı'ndadır. İdari yaptırım kararları Başkanlık tarafından verilecektir.

## Düzenleyici Kurumlar ve Kurumsal Yapılanma

Kanun ile merkezi ve yerel düzeyde düzenleyici ve denetleyici kurumların görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

### 1. İklim Değişikliği Başkanlığı

- Kanunun uygulanmasından sorumlu ana kurumdur.
- Emisyon izni, izleme, raporlama ve doğrulama süreçlerini yönetir.
- Ulusal iklim stratejilerini koordine eder, ETS'nin kurulmasını sağlar.
- Karbon piyasalarına ilişkin düzenlemeleri yapar.
- Karbon fiyatlandırması ve veri yönetiminde yetkilidir.

### 2. Karbon Piyasası Kurulu

- ETS piyasası ile ilgili temel politika ve kararları belirler.
- Tahsisat planlarını onaylar, ücretsiz tahsisat oranlarını belirler.
- Piyasa kuralları ve işleyişine ilişkin kararlar alır.

### 3. İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları

- Valilikler bünyesinde kurulur.
- İl düzeyinde uyum planlarının hazırlanması ve yürütülmesinden sorumludur.

### 4. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)

- Yeşil finansman araçlarını düzenlemek ve denetlemekle yetkilidir.
- Yeşil tahvil, yeşil sukuk gibi finansal ürünlerin kurallarını belirler.

### 5. Piyasa İşletmecisi (Borsa İstanbul veya yetkilendirilen kurum)

- Karbon kredilerinin ve tahsisatların işlem göreceği piyasayı kurar ve işletir.
- İşlem kayıt sistemini yönetir.

### 6. Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu

- ETS piyasasında teminat yönetimi ve nakit takas işlemlerini yürütür.

### 7. Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu

- Başkanlık, veri yönetimini bu platform üzerinden yürütür.
- Elde edilen veriler diğer kamu kurumlarıyla paylaşılır.

### 8. Yetki Devri

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, yetkilerini açık ve yazılı şekilde Başkanlığa devredebilir.

## Sonuç

9 Temmuz 2025 tarihinde yürürlüğe giren 7552 sayılı İklim Kanunu, iklim değişikliğiyle mücadelede Türkiye'nin uzun vadeli iklim politikalarını ilk kez yasal güvence altına alan temel düzenleme olmuştur. Ülkemizin 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda hazırlanan bu Kanun, iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum politikalarına ilişkin uzun vadeli ve bağlayıcı bir yasal çerçeve oluşturmaktadır.

## Kanun kapsamında:

- Sera gazı emisyon izni alma, izleme, raporlama ve doğrulama yükümlülükleri getirilmiştir.
- Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kurulması ve işletilmesi hüküm altına alınmıştır.
- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) oluşturulmasına imkân tanınmıştır.
- Türkiye Yeşil Taksonomisi ve yeşil finansman araçları tanımlanmıştır.
- İklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik gelirlerin toplanacağı özel bütçeli bir kaynak oluşturulmuştur.
- Kanun kapsamında belirlenen yükümlülüklerle uyulmaması durumunda idari para cezaları ve diğer yaptırımlar uygulanacaktır.

İklim Kanunu, sera gazı emisyonuna yol açan tüm faaliyetleri kapsamaktadır. Kanunun uygulama detayları ve sektör bazlı esasları çıkarılacak ikincil mevzuat ve yönetmeliklerle netleştirilecektir.